

MUNI
MED

Didaktické prostředky

Natália Beharková

Ústav zdravotnických věd

Didaktické prostředky (Geschwinder a kol, 1995)

Nemateriální

- Metody
- Organizační formy výuky
- Vyučovací zásady

Materiální

- Vyučovací pomůcky
- Žákovské pomůcky (potřeby)
- Učebny a jejich vybavení
- Didaktická technika

+ vědomosti
*edukátora,
edukanta*

Didaktický prostředek

– různé definice

„označuje všechny předměty a jevy, které zajišťují, podmiňují a zefektivňují výuku a s použitím odpovídajících výukových metod a organizačních forem napomáhají při dosahování výchovně-vzdělávacích cílů.“ Průcha, 2009, s. 258

- různé klasifikace (Juřeníková, 2010 – pomůcky: textové, vizuální, auditivní, audiovizuální, počítačové edukační programy a internet)

Učební pomůcky (Průcha, 2009, s. 259)

- skutečné předměty (*přírodniny, výtvary, výrobky, preparáty*) *pomůcky v odborné učebně – léky...*
- modely- dynamické, statické
- přístroje, technická zařízení, stroje
- zobrazení:
  - *přímá zobrazení (obrazy, mapy, fotografie, poster, nástěnka, náčrty, kresby...)*
  - *statická projekce (diaprojekce, zpětná projekce) a dynamická projekce (TV, video, film, počítačová projekce)*
- zvukové záznamy (*hudební nástroje, gramofonové desky, magnetofonové pásky, CD-ROM*)
- dotykové obrazové pomůcky (*reliéfové obrazy, Braillovo písmo*)
- textové pomůcky *ve zdravotnictví + letáky, brožury*
  - *učebnice;*
  - *pracovní materiál (pracovní sešity, studijní návody, tabulky, atlasy, sbírky úloh);*
  - *doplňková a pomocná literatura (časopisy, encyklopedie)*
- nosiče informací pro PC
- Speciální pomůcky (experimentální soupravy, pomůcky pro tělesnou výchovu...) *pro výuku PP, oše. intervencí*

pozitiva/výhody
negativa/nevýhody

Technické výukové prostředky

pozitiva/výhody
negativa/nevýhody

- **Auditivní** technika – magnetofony, rozhlas, reproduktorová soustava, CD, MP3 přehrávač
- **Vizuální** technika – diapojektory, zpětné projektory, dataprojektory, interaktivní tabule
- **Audiovizuální** – videorekordéry, PC multimediální systémy
  - <https://www.youtube.com/watch?v=tE2EsXjISjQ> video o Cukrovce pro děti,
  - <https://www.youtube.com/watch?v=uEM2iDT-VAk> video o Celiakii
- **Technika řídicí a hodnotící** - výukové PC systémy, simulační trenažery
  - <http://my-diabetic.cz/> ; <http://my-diabetic.cz/hra-o-cukrovce.html#about>
- **Informační a komunikační technologie**

Didaktická pomůcka (Juřeníková, 2010, s. 48)

má plnit funkce:

- motivační
- názorná
- aktivizační
- rozšiřující, navazující a doplňující
- propojující teorie a praxe
- informační, logická

Výběr **vhodné** pomůcky

Funkčnost techniky

Efektivnost a smysluplnost využití
techniky

- jednoduchost použití pomůcky
- nerozptylovat pozornost edukantů množstvím pomůcek
- působení pomůcky/techniky po nezbytně nutnou dobu

Funkce didaktických prostředků (Průcha, 2009, s. 260)

Funkce	Popis
Gnozeologická	přináší nové informace, spojuje konkrétní reality s jejím abstraktním zpracováním
Intelektuální	rozvíjí vnímání, pozorování, myšlení, obrazotvornost, imaginaci, tvořivost
Komunikativnost a sociabilita	navozuje komunikaci, rozvíjí vztahy, motivuje k diskusi
Ergonomická	urychluje vnímání a usnadňuje pochopení učiva
Organizačně řídicí	strukturuje poznatky, řídí myšlenkové operace, umožňuje zpětnou vazbu
Estetická	rozvíjí vizuální kulturu a estetické cítění
Výchovná	má podíl na celkové harmonické kultivaci osobnosti

Literatura:

- Průcha J. *Pedagogická encyklopedie*, Praha: Portál, 2009, s. 936. ISBN 978-80-7367-546-2.
- Juřeníková, P., *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi* Praha: Grada, 2010, s. 80. ISBN 978-80-247-2171-2
- Průcha, J. *Moderní pedagogika*, 5. aktualiz. a doplněné vydání, Praha: Portál, 2013, ISBN 978-80-262-0456-5.
- Zormanová L. *Obecná didaktika* Praha: Grada, 2014, s. 240. ISBN 978-80-247-4590-9